Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за допълнение на Гражданския процесуален кодекс

(Обн., ДВ, бр. 59 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 50 от 2008 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2008 г. - бр. 63 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 69 от 2008 г., бр. 12, 19, 32 и 42 от 2009 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2009 г. - бр. 47 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 82 от 2009 г., бр. 13 и 100 от 2010 г.; Решение
№ 15 на Конституционния съд от 2010 г. - бр. 5 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 45, 49 и 99 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 53 и 98 от 2014 г., бр. 50 от 2015 г. и бр. 15 и 43 от 2016 г.)

§ 1. Създава се глава петдесет и шеста „а":

„Глава петдесет и шеста „а"

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЦЕДУРА ЗА ЕВРОПЕЙСКА ЗАПОВЕД ЗА ЗАПОР НА БАНКОВИ СМЕТКИ С ЦЕЛ УЛЕСНЯВАНЕ НА ТРАНСГРАНИЧНОТО СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ ПО ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ ДЕЛА ВЪЗ ОСНОВА НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 655/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА ОТ 15 МАЙ 2014 ГОДИНА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЦЕДУРА ЗА ЕВРОПЕЙСКА ЗАПОВЕД ЗА ЗАПОР НА БАНКОВИ СМЕТКИ С ЦЕЛ УЛЕСНЯВАНЕ НА ТРАНСГРАНИЧНОТО СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ ПО ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ ДЕЛА, НАРИЧАН ПО-НАТАТЪК „РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 655/2014”

Компетентен орган за издаване на европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки

Чл. 618а. (1) Издаване на европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки може да се иска преди предявяване на иска от компетентния да разгледа спора по същество първоинстанционен съд.

(2) Издаване на европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки може да се иска след съставянето на автентичния акт по смисъла на чл. 4, т. 10 от Регламент (ЕС) № 655/2014 г. от компетентния първоинстанционен съд.

(3) Във всяко положение на делото до приключване на съдебното производство ищецът може да иска от съда, пред който делото е висящо, да издаде европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки. В случай че искането за издаване на европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки се предявява в рамките на касационното производство, заповедта се издава от въззивния съд.

(4) Издаване на европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки може да се иска след постановяване на съдебното решение от първоинстанционния съд, разгледал спора по същество, или след одобряване на съдебната спогодба.

Обжалване на отказ за издаване на европейската заповед за налагане на запор върху банкови сметки по реда на чл. 21 от Регламент (ЕС) № 655/2014 г.

Чл. 618б. Определението на съда, с което се отказва изцяло или частично издаването на европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки, подлежи на обжалване с частна жалба. Когато определението е постановено от въззивна инстанция, то подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд.

Компетентен орган по чл. 4, т. 14 и информационен орган по чл. 14 от Регламент (ЕС) № 655/2014

Чл. 618в. (1) Компетентен орган за получаването, предаването или връчването на заповедта за запор и на другите документи по Регламент (ЕС) № 655/2014 е съдебният изпълнител.

(2) Информационен орган по чл. 14 от Регламент (ЕС) № 655/2014 е Министерството на правосъдието.

Пряко признаване и изпълнение на европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки

Чл. 618г. (1) Компетентен орган да изпълни заповедта за запор в съответствие с глава 3 от Регламент (ЕС) № 655/2014 е съдебният изпълнител.

(2) Декларацията относно запорирането на средствата по сметка на длъжника се издава от банката, до която е адресирана заповедта за запор, при условията и в сроковете по чл. 25 от Регламент (ЕС) № 655/2014.

(3) Молителят предприема необходимите мерки, за да осигури освобождаването на средствата, които след изпълнението на европейската заповед за налагане на запор върху банкови сметки превишават сумата, посочена в нея, в случаите и при условията на чл. 27, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 655/2014.

(4) В случай че молителят не изпълни задължението си по ал. 3, съдебният изпълнител предприема служебно необходимите мерки за освобождаване на посочените средства.

Отменяне и изменение на европейската заповед за налагане на запор върху банкови сметки и изпълнението ѝ

Чл. 618д. (1) Ответникът и молителят могат да искат отменяне или изменение на европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки от компетентния първоинстанционен

съд, ако е налице някое от основанията, предвидени в чл. 33, параграф 1 или чл. 35, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 655/2014. Постановеното по искането определение се обжалва по реда на чл. 618б.

(2) Ответникът може да иска ограничаване или прекратяване на изпълнението на европейската заповед за налагане на запор върху банкови сметки, ако е налице някое от основанията по чл. 34, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 655/2014, пред съда, издал заповедта за запор.

(3) Ответникът и молителят могат да искат ограничаване или прекратяване на изпълнението на европейската заповед за налагане на запор върху банкови сметки, ако е налице основанието по чл. 35, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 655/2014 от съдебния изпълнител. Съдебният изпълнител уведомява за извършените действия съда, издал заповедта.

(4) Молителят може да иска изменение на изпълнението на европейската заповед за налагане на запор върху банкови сметки на основание чл. 35, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 655/2014 от съдебния изпълнител.”

Заключителни разпоредби

§ 2. В срок до 17 януари 2017 г. Министерският съвет приема измененията и допълненията в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието (загл. изм. - ДВ, бр. 15 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 2 от 1997 г., бр. 20 от 1998 г., бр. 14 от 2000 г., бр. 69 от 2004 г. и бр. 94 от 2005 г.), произтичащи от този закон.

§ 3. В чл. 56а, ал. 3 от Закона за кредитните институции се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашната т. 6 - „6. главния инспектор или инспектор от Инспектората към Висшия съдебен съвет”, става т. 7 и в нея думата „главния” се заменя с „главният”.

2. Създава се т. 8:

„8. Министерството на правосъдието.“

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на …….…... 2016 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за допълнение на Гражданския процесуален кодекс

Предложеният законопроект предвижда изменения в част седма на Гражданския процесуален кодекс (ГПК) „Особени правила относно производството по граждански дела при действие на правото на Европейския съюз" във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) № 655/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за създаване на процедура за европейска заповед за запор на банкови сметки с цел улесняване на трансграничното събиране на вземания по граждански и търговски дела (Регламент (ЕС) № 655/2014).

Регламент (ЕС) № 655/2014 създава пряко приложим правен инструмент на Европейския съюз – европейска заповед за запор на банкови сметки. Регламентът установява европейска процедура при трансгранични дела, която дава възможност за ефикасно и бързо запориране на средства по банкови сметки. Наличие на трансгранично дело има, когато кредиторът е с местоживеене в една държава членка, а съдът и банковата сметка, подлежаща на запориране, се намират в друга държава членка или когато съдът, разглеждащ молба за заповед за запор, се намира в една държава членка, а банковата сметка – обект на заповедта за запор, е в друга държава членка.

Регламентът започва да се прилага от 18 януари 2017 г. Съгласно чл. 50 от него държавите членки са длъжни за изпратят информация на Европейската комисия, свързана с приложението на регламента, в която да посочат определените компетентни органи по издаване и по изпълнение на европейска заповед за запор, органа, компетентен да получава информация за сметките на длъжника, тарифата за таксите и др. Срокът за уведомяване на Европейската комисия е 18 юли 2016 г.

Във връзка с това е предложена промяна в част седма на ГПК – създаване на глава петдесет и шеста „а", с която се предвижда подходяща вътрешна уредба, улесняваща приложението на регламента. С оглед на подробните правила, въведени в него, и на прякото му приложение в ГПК се предвижда минимална уредба относно европейската заповед за запор, която конкретизира общите правила на ГПК във връзка със запора.

В чл. 618а като компетентен орган за издаване на европейска заповед за запор на банкови сметки се определя първоинстанционният съд, компетентен да разгледа спора по същество, ако нейното издаване се иска преди предявяване на спора по същество. Същата компетентност е предвидена в случаите на вече постановено съдебно решение. Съгласно изискванията на чл. 5, буква „а" от регламента е предвидена

възможност за искане за издаване на европейска заповед за запор във всяко положение на делото, включително в рамките на касационното производство, поради което това е изрично предвидено в ал. 3 на чл. 618а. Съгласно чл. 50, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 655/2014 държавите членки следва да съобщят на Европейската комисия кои са определените от тях съдилища, които ще издават европейската заповед за запор, когато кредиторът е получил автентичен акт по смисъла на чл. 4, т. 10 от регламента. Във връзка с това е и изрично предвидената уредба на чл. 618а, ал. 2 в проекта.

В чл. 618б е посочен съдът, пред който може да се обжалва отказът за издаване на европейска заповед за налагане на запор върху банкови сметки съгласно изискването на регламента.

В чл. 618в, ал. 2 се определя информационен орган в съответствие с чл. 14 от регламента. Този орган е оправомощен да получава от съда исканията за информация относно банкови сметки на длъжника. Производството по регламента следва да е бързо и ефективно, поради което се налага определянето на единна точка за контакт, т.е. централизиран орган на национално ниво за получаване на искания за банкови сметки, който без забавяне ще предприема необходимите действия и ще предоставя исканата информация на запитващия съд. Предложено е това да бъде Министерството на правосъдието. Министерството на правосъдието има дългогодишен опит при изпълнение на ангажиментите, произтичащи за Република България от редица актове на Европейския съюз, и по-специално тези, свързани със задълженията на централните органи по регламентите и директивите, действащи в областта на гражданското и семейното право. Освен това Министерството на правосъдието има традиции и богат експертен опит в администриране на електронни регистри и информационни системи. Предстои въвеждане на Единна среда за обмен на електронни запори по чл. 450а от ГПК, също под управлението на Министерството на правосъдието. До същинското стартиране на тази Единна среда ще се наложи изменение в Закона за кредитните институции, с което министерството да бъде включено сред органите по чл. 56а, ал. 3, които имат достъп до информацията от системата на Българската народна банка за номерата на банковите сметки, техните титуляри и упълномощените да се разпореждат със сметките лица, както и за лицата, наематели на сейфове в банки. В ал. 2 от същия член е предвидено, че банките предоставят на БНБ информацията по ал. 1 ежемесечно, а в ал. 3 от закона е посочен кръгът на лицата, имащи достъп до информация от системата. Регламентът посочва (чл. 4, т. 14), че е необходимо България да определи и за компетентен орган, който да получава европейска заповед за запор и други документи от съда, да ги предава на банката за изпълнение и да ги връчва на длъжника, и да уведоми Европейската комисия. В чл. 618г се предлага компетентен орган по изпълнение на европейската заповед за налагане на запор върху банкови сметки да е съдебният изпълнител, което решение е продиктувано от българската правна традиция. В ал. 2, 3 и 4

на член 618г са посочени действията, които се предприемат с оглед изпълнение на заповедта. В съответствие с изискванията на регламента се предвижда съдебният изпълнител да може да предприема необходимите мерки за освобождаване на средствата, превишаващи сумата, посочена в заповедта за запор.

В чл. 618д са предвидени възможности за двете страни в производството да искат отмяна и изменение на европейската заповед за запор и изпълнението й на основанията, предвидени в чл. 33-35 от регламента, като е уреден и инстанционен контрол над актовете на първоинстанционния съд.

Във връзка със задължението за уведомяване на Европейската комисия за таксите, които ще се събират за изпълнение на европейската заповед за запор, се предвижда до началната дата на приложение на Регламент (ЕС) № 655/2014 да се приемат изменения в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието. Предлаганата уредба в ГПК ще допринесе за ефективно прилагане на новия инструмент на Европейския съюз, улесняващ трансграничното събиране на вземания. С нея се създават допълнителни възможности за кредитора за бързо запориране на средства по банкови сметки на длъжника на територията на целия Европейски съюз. В същото време тя предвижда достатъчно гаранции за защита на правата на длъжника срещу злоупотреба от страна на кредитора.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)